

Møteinnkalling nr. 1/2014

Utvalg: Valgstyret - Bjugn kommune
Møtested: Tinbua, Rådhuset
Møtedato: 07.01.2014
Tid: 19:00

Forfall meldes til utvalgsekretær Solfrid Lund, som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Arnfinn Astad	Leder	BK-AP
Hans Eide	Nestleder	BK-SP
Anne Torill Rødsjø	Medlem	BK-AP
Jostein Tårnes	Medlem	BK-AP
Gerd Hegvik	Medlem	BK-SP
Sissel Eide Fremstad	Medlem	BK-AP
Barbro Brønner Eikset	Medlem	BK-V
Per Odd Solberg	Medlem	BK-B
Tore Melhuus	Medlem	BK-H
Walter Braa	Medlem	BK-FRP
Jarle Håbrekke	Medlem	BK-KRF

Saksnr	Sakstittel	Lukket
	Saker til behandling:	
PS 14/1	Gjennomføring rådgivende folkeavstemning 24.02.14	

Saker til behandling:

Saker til behandling:

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/1	Valgstyret - Bjugn kommune	07.01.2014

Saksbehandler: Solfrid Lund

Gjennomføring rådgivende folkeavstemning 24.02.14

Vedlegg:

1 Utdrag fra kommuneloven m/kommentarer og valghåndboka

Sakens bakgrunn og innhold:

Bjugn kommunestyre gjorde følgende vedtak i sak 74/2013 den 17.12.13:

1. *Det gjennomføres en rådgivende folkeavstemning i kommunene Bjugn og Ørland den 24. februar 2014.*
2. *De som fyller 16 eller 17 år i valgåret er også stemmeberettiget ved dette valget.*
3. *Flertallet i styringsgruppen anbefaler Brekstad som administrasjonssenter i den nye kommunen og dette danner grunnlag for den rådgivende folkeavstemningen.*

Kommunelovens § 39b gir kommunens mulighet til å avholde *rådgivende* lokal folkeavstemning, men utover det er det ikke gitt retningslinjer for avvikling av slike avstemninger verken i kommuneloven eller valgloven.

I kommentarene til valgloven og i valghåndboka, jf. vedlegg, anbefales at prinsippene i valgloven følges i den utstrekning det er mulig, men det blir nødvendigvis en del tilpasninger i og med at avstemningen ikke blir avviklet i forbindelse med et ordinært valg og på et helt annet tidspunkt enn det valgloven forholder seg til.

Kommunestyret har allerede fastsatt dato og aldersgrense på stemmeberettigede, og valgstyre og stemmestyre er tidligere oppnevnt for valgperioden.

Da er det valgstyret som i h.h.t. valgloven foretar øvrige avgjørelser.

I og med at det er så kort tid til avstemningen, bør avgjørelser av "teknisk" karakter (ikke prinsipielle) gis til valgstyreleder/rådmannen.

Link til valgloven:

<http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-28-57>

Link til forskrift valgloven:

<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-01-02-5>

Link til valghåndboken:

http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Kampanjer/valgportal/valgmedarbeidere/Valghandbok/Valghandbok_2013_bm.pdf

Departementets valgprogram EVA som ble brukt ved siste valg, er ikke tilrettelagt for folkeavstemning, hvilket betyr at alt må gjøres manuelt og at vi må utarbeide møtebøker m.m. selv.

Det er bestilt uttrekk av folkeregisteret til utleggingsmanntall og avkryssingsmanntall i tråd med neste avsnitt.

Stemmerett og manntall:

Det vil vel være naturlig at samme regler gjelder for stemmerett ved folkeavstemninga som til kommunestyrevalget (valglovens § 2-2), men med vedtatt lavere aldersgrense.

Det vil også være naturlig at skjæringstidspunktet for manntallsføring settes til årsskiftet, d.v.s. at de som kan avgi stemme må være manntallsført i Bjugn kommune den 01.01.14. Manntallet legges ut på de vanlige stedene så snart det er tilgjengelig.

Det blir veldig kort tid for evt. produksjon av valgkort, og valget bør kunne gjennomføres uten disse.

Krav til listeforslag:

Det blir bare to "listeforslag" denne gangen, og disse trenger neppe noen godkjenning.

Det blir ikke endringsmuligheter på lista, men muligheten for å stemme blank må være til stede. Det antas at kan lage sedlene selv, men forslag blir lagt fram i møtet. Signalene derfra legges da til grunn for produksjon (utforming, papirtype o.s.v.)

Forhåndsstemmegivning:

Det er ikke muligheter til å utenriksstemme, tidligstemme eller avgi forhåndsstemme i andre kommuner, da det ikke er mottak for dette slik som ved ordinære valg. Dette løses med bruk av brevstemmegivning, også innenriks, for de som ikke har mulighet til å være i Bjugn under fastsatt forhåndsstemmeperiode og på valgdagen.

Brevstemmegivninger mottatt etter 01.01.14 anbefales godkjent såfremt de ikke må forkastes av andre årsaker. Det burde kanskje vært satt en frist for avslutning av brevstemmegivningen, men det kan i stedet presiseres at det er velgers ansvar å stemme så tidlig at stemmegivningen er mottatt av valgstyret senest på valgdagen.

Disse stemmegivningene er imidlertid ikke legitimasjonskontrollert, og kan dermed ikke godkjennes og telles før valget er avsluttet og de er kontrollert mot avkryssingsmanntallet. De behandles dermed tilsvarende valglovens bestemmelser om forhåndsstemmegivninger mottatt på valgdagen (sent innkomne).

Det anbefales at ordinær forhåndsstemming på rådhuset starter 3. februar.

Det anbefales utvidet åpningstid siste uke før valgdagen, og at det gis mulighet til å avlegge forhåndsstemme også nest siste lørdag og søndag før valgdagen.

Forhåndsstemming på institusjon (helsesenter og videregående) samt ambulerende stemmegivning avvikles i uke 7 og 8.

16-åringene som går på ungdomsskolen kan avgi stemme på valgdagen ved Vallersund Oppvekstsenter og i Bjugnhallen. Det skulle dermed ikke være behov for forhåndsstemming på ungdomsskolene.

I og med at vi ikke har et registreringsprogram for dette valget, må vi trolig benytte stemmesedelkonvolutter og omslagskonvolutter ved ordinær forhåndsstemmegivning, for deretter å krysse i avkryssingsmanntallet før det kjøres ut til stemmekretsene, d.v.s. tilsvarende som for noen år tilbake. Den praktiske gjennomføringen av dette må vi forutsette inngår i den generelle fullmakten, jf. nedenfor.

Stemmegivning på valgdagen:

Avvikling av stemmegivning på valgdagen anbefales som ved valgavviklingen i 2013.

Fremgangsmåte ved godkjenning av stemmegivninger:

Her kan valgloven følges med unntak av brevstemmegivning, hvor det ikke er mulighet til å stemple sedler. De kan selvfølgelig etterstemples etter godkjenning, men det er ingen hensikt å bruke ressurser på det i og med at vi ikke bruker skanning.

Det må også benyttes stemmeseddelkonvolutt og omslagskonvolutt på ordinære forhåndsstemmer i og med at vi ikke har tilgang på elektronisk avkryssingsmanntall.

Disse trenger dermed heller ikke stemples, men må godkjennes og krysses manuelt før avkryssingsmanntallene kjøres ut, tilsvarende som ved valg for noen år tilbake.

Valgtingsstemmene stemples og godkjennes (uten konvolutt) når de legges i urna slik som ved siste valg.

Fullmakter:

Valgstyreleder i samråd med rådmannen bør som tidligere få en generell fullmakt til å ta evt. avgjørelser som ikke er av prinsipiell betydning, ikke minst på grunn av knappe tidsrammer.

Valgadministrasjonen vil som vanlig ta seg av den tekniske avviklingen av valget, ajourføring av manntall, annonsering, lovbestemt rapportering o.s.v.

Oppsummering:

Rådmannen anbefaler at forannevnte forslag vedtas slik at prosessen kan igangsettes snarest mulig. I utgangspunktet bør det ikke være behov for flere valgstyremøter før den 24.02.14, men det må selvfølgelig tas forbehold dersom noe oppstår som tilsier det.

Dette saksframlegget er kvalitetssikret av en seniorrådgiver hos departementet for å sikre nødvendige vedtak for en forsvarlig gjennomføring av folkeavstemningen, men det kan nok likevel oppstå situasjoner som tilsier ytterligere vedtak i valgstyret.

Valgstyreleders innstilling:

1. Skjæringstidspunktet for manntallsføringen settes til årsskiftet, d.v.s. at de som er folkeregisterført i Bjugn pr. 01.01.14 kan avgi stemme ved folkeavstemningen i 2014. Det produseres ikke valgkort til folkeavstemningen.
2. Det fastsettes samme regler for stemmerett som til kommunestyrevalg (valglovens § 2-2), men med vedtatt lavere aldersgrense (16 og 17 år i 2014).
3. Manntallet legges ut til ettersyn på tilsvarende steder som ved ordinære valg så snart det er tilgjengelig.
4. Det brukes brevstemmegivning til utenriksstemming, stemmegivning innenriks og tidligstemming for de som ikke har mulighet til å være i Bjugn under forhåndsstemmegivningen og på valgdagen. Brevstemmer kan mottas fra 01.01.14 t.o.m. valgdagen. P.g.a. manglende legitimasjonskontroll, behandles og telles disse stemmene tilsvarende reglene for mottatte stemmer på valgdagen (sent innkomne), d.v.s. etter at avkryssingsmanntallene er mottatt fra kretsene.
5. Ordinær forhåndsstemmegivning på rådhuset starter 3. februar 2014 i ordinær arbeidstid. Siste uke før valgdagen utvides åpningstiden til 1900, og det gis mulighet til forhåndsstemmegivning nest siste lørdag og søndag før valget.
6. Forhåndsstemmegivning institusjon (helsesenter og videregående) samt ambulerende stemmegivning avvikles i uke 7 og 8.
7. Valgting avvikles tilsvarende som ved stortingsvalget 2013 når det gjelder sted og åpningstid.
8. For øvrig følges valglovens bestemmelser.

9. Det gis fullmakt til valgstyreleder i samarbeid med rådmannen å ta evt. avgjørelser som ikke er av prinsipiell betydning, herunder oppnevning av hjelpepersonell, annonsering, frister, praktisk gjennomføring m.m..

Utdrag fra kommuneloven:

§ 39b. Lokale folkeavstemninger¹

1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv² bestemme³ at det skal avholdes⁴ rådgivende⁵ lokale folkeavstemninger.

2. Kommunene og fylkeskommunene plikter å rapportere de opplysninger som departementet finner er nødvendig for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger⁶.

Tilføyd ved lov 8 mai 2009 nr. 26 (ikr. 8 mai 2009 iflg. res. 8 mai 2009 nr. 497).

Kommentarene til § 39b:

1. § 39 ble tilføyd ved lov 8. mai 2009 nr. 26. Se Ot.prp. nr. 32 (2008-2009).
2. Kompetanse til å sette i gang en slik folkeavstemning kan ikke delegeres.
3. Under høringen om utkastet til denne bestemmelsen ble det blant annet fremholdt at kommunene og fylkeskommunene ikke trenger slik særskilt hjemmel i lov for å holde slike rådgivende folkeavstemninger. På den annen side reiste en av høringsinstansene spørsmålet om en slik hjemmel vil kunne oppleves som en svekking av det representative demokratiet i kommuner og fylkeskommuner. Departementet fant det i denne situasjon ”ønskjeleg og viktig å synleggjere det høvet kommunane har til å gjere grep av denne typen”, og at det var nødvendig ”at ei slik lovregulering må være generell for å femne om alle typar av tilhøve, nettopp for at det ikkje skal opplevast som ei hindring for kommunane i gjennomføringa”. (Ot.prp. nr. 32 (2008-2009) s. 45 – i pkt. 4.6.4 Vurderinga og forslaget til departementet. Prinsippføresegn.)
4. Departementet ville ikke gi nærmere regler om hvordan en slik folkeavstemning skal avholdes: ”Departementet meiner at det ikkje er aktuelt å lovfeste korleis slike folkerøystingar skal gjennomførast i praksis, sjølv om det kan være naturleg at kommunane tek utgangspunkt i regelverket i vallova. Det skal framleis vere opp til kommunane sjølve å avgjere dette ut frå lokale tilhøve, til dømes om folkerøystinga skal gjelde heile eller delar av kommunen.” (Ot.prp. nr. 32 (2008-2009) s. 45 – i pkt. 4.6.4 Vurderinga og forslaget til departementet. Prinsippføresegn.)
5. Det er ikke adgang til å avholde bindende folkeavstemninger. Kommunestyret og fylkestinget kan ikke fraskrive seg sitt rettslige og politiske ansvar for de beslutninger som tas.
6. Bestemmelsen i nr. 2 innebærer at departementet kan pålegge kommunene å gi informasjon om gjennomførte lokale folkeavstemninger. Dette kan for eksempel gjelde informasjon om kilden til forslaget, emne for folkeavstemningen, deltakelse og endelig vedtak i saken. (Ot.prp. nr. 32 (2008-2009) s. 70 – til § 39 b første ledd.)

Utdrag fra valghåndboka:

26 LOKALE FOLKEAVSTEMNINGER

Avvikling av lokale rådgivende folkeavstemninger er innarbeidet praksis i det norske lokaldemokratiet, selv om slike folkeavstemninger ikke er lovregulerte. For å synliggjøre denne muligheten er det etablert en prinsippbestemmelse for lokale folkeavstemninger i kommuneloven § 39 b. Lovhjemmelen er generell for at den ikke skal oppfattes som begrensende for kommunene.

Valgloven har ingen bestemmelser som regulerer gjennomføringen av lokale folkeavstemninger. Valgmyndighetene i den enkelte kommune er selv ansvarlige for gjennomføringen. Det kan være naturlig å ta utgangspunkt i valglovens bestemmelser og gjøre disse gjeldende så langt de passer.

Kommunestyret må selv fastsette regelverket for en folkeavstemning etter kommuneloven § 39 b, herunder regler for hvem som har stemmerett og adgangen til å klage. Det vil være naturlig å legge til grunn prinsippene valglovgivningen er basert på, både nasjonalt og internasjonalt. Venezia-kommisjonen vedtok i mars 2007 "Code of good practice for referendums". Disse er basert på internasjonale prinsipper for valggjennomføring, og gjelder ved valg både på nasjonalt og lokalt nivå. Dette innebærer blant annet at kommunen bør sikre at prinsippet for allmenn stemmerett og hemmelig stemmegivning etterleves også ved folkeavstemninger, slik kravet er ved ordinære politiske valg.

Lokale folkeavstemninger kan avholdes samtidig med ordinære valg. Stemmegivningen i valglokalet må i så fall organiseres slik at det ikke er fare for at velgerne tar feil av hvilket valg de stemmer ved. En måte å sikre dette vil være å benytte egne stemmeavlukker og valgurner til folkeavstemningen.

Det er etter kommuneloven § 39 b rapporteringsplikt for kommunene som gjennomfører lokale folkeavstemninger. Statistisk sentralbyrå står for innsamling av data. Det skjer i forbindelse med den årlige KOSTRA-rapporteringen som har svarfrist i februar året etter at avstemningen er avholdt.